

Een hoopvolle toekomst

Gesprekspapier n.a.v. Jeremia 29:1-14

De preken zijn gehouden op 25 november in de JK, 2 december in de HS en op 9 december in de MK

Jeremia 29:11: 'Mijn plan met jullie staat vast – spreekt de Heer. Ik heb jullie geluk voor ogen, niet jullie ongeluk: ik zal jullie een hoopvolle toekomst geven.'

Een tekst die tot de verbeelding spreekt en geliefd is. Regelmatig krijgen we van stelletjes die willen trouwen de vraag of we hier over wil preken tijdens de dienst. Een tekst die spreekt over Gods plan, over geluk dat voor ons weggelegd ligt en over een hoopvolle toekomst. Kan het mooier?

- *Spreek met elkaar door over de vraag wat deze tekst bij je oproept.*

Achtergrond – valse profeten

Jeremia richt zich in een brief tot de oudsten van Israël die in ballingschap gevoerd zijn. En zijn boodschap is op het eerste gehoor niet fraai. Bouw huizen, leg tuinen aan, ga huwelijken aan en bid voor de stad.

Vaak worden deze woorden gebruikt als onderstreping van onze missionaire roeping ten opzichte van de stad. We moeten bidden voor de stad, want de bloei van de stad is onze bloei. Mooie woorden. Maar zo goed zullen ze niet gevallen zijn bij die oudsten. Die zullen het eerder als volksverraad of defaitisme gehoord hebben. Stel je iemand voor die in de tweede wereldoorlog in Duitsland tewerkgesteld is, en een dergelijke boodschap te horen krijgt. Zoiets. Je bent gevangene in een vreemd land, ver van thuis, ver van je eigen cultuur. Dan heb je behoefte aan bemoediging, aan mensen die je vertellen dat het allemaal best meevalt.

- *Herken je het dat de woorden van God soms eerder teleurstelling of onbegrip oproepen, dan instemming? Hoe ga je daar mee om?*

Genade is geen principe

Jeremia maakt duidelijk: in plaats van weg te dromen in valse beloften van een mooie toekomst die snel aanbreekt – zoals de zogenaamde profeten die jullie voorschotelen - , zouden jullie jezelf moeten afvragen hoe het komt dat jullie hier terecht gekomen zijn? De ellende waarin jullie terecht gekomen zijn zou er niet voor moeten zorgen dat jullie vluchten in een zelfingebeelde toekomst, maar juist naar God. Want dat is jullie probleem: jullie hadden God losgelaten en waren gaan vertrouwen op andere goden en machten die op het eerste gezicht veel meer beloofden. Leer eerst maar eens te gehoorzamen in een vreemde omgeving.

Jeremia richt zich tot de oudsten, maar in zekere zin is zijn woord ook tot ons gericht. Hoe vaak maken wij God niet een instant-gelukmachine? Hoe vaak maken wij de geweldige beloften die God ons geeft niet los van bekering en gehoorzaamheid? God vraagt van ons niet dat wij wegdromen in een geestelijk droombeeld dat we van Hem gemaakt hebben, maar dat we midden in deze wereld en ons leven, gehoorzaam zijn en ons tot Hem keren. Dat geldt voor ieder van ons persoonlijk, maar ook voor ons als kerk als geheel.

- *Wordt je toekomstbeeld bepaald door je eigen dromen of door Gods beloften? Hoe zou je die twee bij elkaar kunnen brengen?*

God weet welke gedachten Hij over ons koestert

Dan komen die geweldig mooie woorden uit vers 11: *'Mijn plan met jullie staat vast – spreekt de Heer. Ik heb jullie geluk voor ogen, niet jullie ongeluk: ik zal jullie een hoopvolle toekomst geven.'* God vraagt gehoorzaamheid en bekering, maar juist in die weg heeft Hij ook een rijke toekomst voor ogen.

Het is zaak secuur te lezen. Eerlijk gezegd is de vertaling die we gebruiken niet echt fraai. De HSV is bijvoorbeeld beter: *Ik ken de gedachten die ik over u koester, spreekt de Heere, Het zijn gedachte van vrede en niet van kwaad, namelijk om u toekomst en hoop te geven.*

Het gaat met name om het begin. *'Ik ken de gedachten die ik over u koester...'* God weet welke gedachten Hij koestert. Wij denken vaak te weten welke gedachten God heeft, maar hoe vaak zitten we er niet totaal naast? *'Ik weet wat voor plannen ik met jullie heb...'*, zegt God. *'Jullie weten dat niet, andere mensen weten dat niet. Ik weet het...'* Dus: alleen God weet ook daadwerkelijk wat Gods plannen zijn.

Dat is belangrijk. We kunnen ons voorstellen dat die oudsten toen en daar gedacht hebben dat alles verloren was. Zeker na die harde woorden van Jeremia. Op het moment dat zij een ogenblik zouden nadenken over hun eigen toestand, dan zullen ze misschien wel gedacht hebben dat God hen verlaten had. Het plan van God met het volk Israël: dat is duidelijk. Hij verstoot zijn volk, verstroot het over de wereld. Welke gedachten koestert God over zijn volk: gedachten van onheil, van ongeluk, want Hij doet z'n volk in ballingschap gaan.

Maar midden in die gedachten breekt God in en zegt Hij bij monde van Jeremia: *'jullie denken te weten welke gedachten ik over jullie heb, en de omringende volken denken te weten hoe ik over jullie denk, maar alléén Ik weet ook daadwerkelijk welke gedachten ik over jullie koester. Jullie moeten je niet blindstaren op je eigen situatie, jullie moeten niet volledig depressief raken van je eigen toestand, ook nu, juist nu moet je je niet laten leiden door wat jij denkt of door wat anderen denken, maar door God, Zijn Woord en de toekomst die Hij schenkt. Jullie denken het vaak te weten, maar alleen Ik weet het ook echt.'* *Hoop is niet een droom die we najagen, of iets dat ontstaat vanuit ontwikkelingen die we in de werkelijkheid waarnemen: echte hoop wordt geschonken door Gods Woord.*

- *Wat is de bron van jouw hoop? Welke rol spelen God en Zijn beloften daarin?*

De inhoud van de hoop

Wat die hoop concreet inhoudt? Kijk naar wat Jeremia verder zegt: *'Jullie mij inroepen en ik zal naar jullie luisteren. Dat is waar het mee begint, de belofte. Toch weer een oproep om God te zoeken. Zonder God geen hoopvolle toekomst.*

- Ook in de ballingschap zegt God tegen Israël: *'Ik zal me door jullie laten vinden'*. Herken je de worsteling van het zoeken naar God in een periode waarin Hij ver weg lijkt. ('ballingschap')

Waar de belofte op uitloopt

Jeremia heeft het over een ommekeer die God teweeg zal brengen. God zelf zal Zijn volk terugbrengen.

Maar er gebeurt nog iets diepers. Iets nieuws. We horen van een volk dat tot God zal bidden en naar God luistert. Een volk dat God zoekt en vindt. Een God die zich laat vinden. Centraal staan

niet de uiterlijke omstandigheden, maar het hart van het volk. Het wonder, het radicaal nieuwe dat God wil schenken in zijn toekomst is een volk dat van binnenuit vernieuwd is. Waar de omgang tussen God en Zijn volk, God en Zijn kinderen niet langer gekarakteriseerd wordt door ongehoorzaamheid en egoïsme, maar door liefde en toewijding. Die toekomst is begonnen toen Jezus Christus uit het graf opstond. En nu mogen we door Zijn Geest van deze toekomst al proeven.

- *Praat erover door of en hoe je kunt merken dat deze toekomst al begonnen is in jouw leven.*